

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 30 maja 1924 r.

o połączeniu (fuzji) Państwowych Instytucji Kredytowych w Bank Gospodarstwa Krajowego.

Na zasadzie art. 1 punkt 7 i art. 2 ustawy z dn. 11 stycznia 1924 r. o naprawie Skarbu i reformie walutowej (Dz. U. R. P. № 4 poz. 28) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 maja 1924 r. zarządzam co następuje:

Art. 1. Polski Bank Krajowy utworzony ustawą z dnia 7 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. № 27 poz. 220), Państwowy Bank Odbudowy utworzony ustawą z dnia 23 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 27 poz. 217), Zakład Kredytowy Miast Małopolskich zatwierdzony reskryptem Ministra Skarbu z dnia 6 grudnia 1919 r. № 84200/23113 S. III. — zostają złączone w jeden Bank pod firmą Bank Gospodarstwa Krajowego, któremu przysługują wszystkie przywileje nadane odnośnemi ustawami obecnie fuzjonowanym Bankom.

Art. 2. Statut Banku Gospodarstwa Krajowego wyda Minister Skarbu na zasadach zawartych w niniejszem rozporządzeniu.

Art. 3. Bank Gospodarstwa Krajowego jest instytucją państwową, której przysługuje osobowość prawna i uprawnienie do używania samoistnego przedstawicielstwa prawnego oraz używania w swej pieczęci godła państwowego. Siedzibą Banku jest m. st. Warszawa, obszarem działalności cała Rzeczpospolita.

Art. 4. Kapitał zakładowy ustali statut, jako kapitał udziałowy Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych oraz samorządów, a to wojewódzkich, powiatowych lub związków samorządowych, miast wydzielonych z powiatów, względnie mających własne statuty oraz przedsiębiorstw będących własnością wymienionych samorządów.

Czysty majątek instytucji oznaczonych w art. 1, będący własnością Skarbu Państwa oraz udział samorządów w czystym majątku Zakładu Kredytowego Miast Małopolskich będą w każdym razie wcielone do kapitału zakładowego.

Podniesienie kapitału zakładowego może nastąpić za zezwoleniem Ministra Skarbu.

Łączny udział Skarbu Państwa i przedsiębiorstw państwowych nie może wynosić mniej niż 60% kapitału zakładowego.

Poszczególne udziały nie może wynosić mniej niż 25.000 złotych. Udziałowcy ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania Banku tylko do wysokości swoich udziałów w kapitale zakładowym, z wyłączeniem innego majątku. Przepis ten nie ubliża postanowieniu art. 6 o gwarancji Państwa. Warunki zmniejszenia kapitału zakładowego oraz wycofania udziałów samorządów i ich związków określi statut.

Art. 5. Zadaniem Banku jest udzielanie kredytu długoterminowego przez emisję listów zastawnych, zabezpieczonych hipotecznie, obligacji komunalnych, kolejowych, a dla potrzeb przemysłowych i innych—obligacji bankowych, popieranie samorządowych instytucji oszczędnościowych, popieranie ruchu budowlanego i odbudowy kraju oraz wykonywanie wszelkich czynności bankowych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb Państwa, przedsiębiorstw państwowych i samorządów.

Czynności Banku określi szczegółowo statut.

Art. 6. Gwarancje Skarbu Państwa ustanowione na zasadzie ustawy z dnia 14 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. № 106 poz. 769) oraz art. 5 ustawy z dn. 7 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. № 27 poz. 220), a także 23 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 66 poz. 512) dla emisji listów zastawnych Polskiego Banku Krajowego bez ograniczenia, dla zobowiązań, wypływających z emisji obligacji komunalnych do wysokości marek polskich 20 miliardów, zaś kolejowych do marek polskich 2 miliardów pozostają w mocy w stosunku do Banku utworzonego niniejszym rozporządzeniem. Powyższe gwarancje zostają przerachowane dla obligacji komunalnych na złotych 200 milionów, dla obligacji kolejowych na złotych 20 milionów łącznie z dotychczasowymi emisjami Polskiego Banku Krajowego. Podwyższenie tych gwarancji może nastąpić na podstawie ustawy.

Art. 7. Fundusze przyznane z budżetu Państwa na cele kredytowe, o ile nie dysponują nimi bezpośrednio władze państwowe, mogą być administrowane tylko przez Bank.

Postanowienie to nie narusza uprawnień przyznanych na podstawie obowiązujących ustaw Państwowemu Bankowi Rolnemu.

Art. 8. Bank ma prawo wypuszczenia listów zastawnych i obligacji komunalnych, kolejowych i bankowych, opiewających na złote w złocie lub obce waluty.

Suma listów zastawnych, znajdujących się w obiegu nie może przekraczać ogólnej sumy równoczesnych wierzytelności hipotecznych; ta zasada stosuje się również do obligacji komunalnych, kolejowych i bankowych tak, że w każdym z tych działów ogólna suma emisji nie może przekraczać sumy wierzytelności.

Art. 9. Bank udziela pożyczek hipotecznych, komunalnych, kolejowych i przemysłowych z amortyzacją lub bez amortyzacji i to albo w listach zastawnych i obligacjach albo w gotówce.

Art. 10. Bank przyjmować będzie gotówkę na wkładki oszczędnościowe.

Porękę Skarbu Państwa przyznaną artykułem 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. № 106 poz. 769) z tytułu wkładek oszczędności w wysokości 500 milionów marek polskich przerachowuje się na sumę 5 milionów złotych.

Formularze książeczek oszczędności podlegają zatwierdzeniu Ministra Skarbu, który też zatwierdza plan lokaty i zabezpieczenia sum zebranych z wkładek oszczędności, oparty na zasadach analogicznych z zasadami obowiązującymi Kasy Oszczędności.

Książeczki wkładkowe Banku, które mogą być papierem na okaziciela, mają wszelkie prawa papierów posiadających bezpieczeństwo pupilarne.

Książeczki te mogą być przedmiotem lokaty kapitałów osób, pozostających pod opieką lub kuratela, kapitałów fundacyjnych, kościelnych i korporacyjnych, jakoteż wszelkiego rodzaju kaucji i wadźw licytacyjnych po cenie nominalnej.

Art. 11. Bank ma prawo zakładać, prowadzić, względnie pośredniczyć w zakładaniu przedsiębiorstw, o ile one są własnością Państwa, związków samorządowych i wogóle wszelkich korporacji, którym przysługuje prawo nakładania danin na swoje potrzeby, względnie takich przedsiębiorstw prywatnych, których założenie lub udział w nich zostanie uznany za potrzebny przez Ministra Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 12. Bank ma prawo nabywać nieruchomości, o ile one są potrzebne na pomieszczenie własne i personelu Banku, względnie gdy chodzi o uchronienie się przed stratami z powodu udzielonych pożyczek hipotecznych.

Art. 13. Statut Banku określi, jaka część czystego zysku ma być przeznaczona na specjalny fundusz rezerwy listów zastawnych i obligacji, a jaka część na ogólny fundusz rezerwy.

Art. 14. Władzami Banku są:

- a) Prezes Banku
- b) Rada Nadzorcza
- c) Dyrekcja.

Organami Pomocniczymi:

- a) Komisja Rewizyjna
- b) Komitety Dyskontowe
- c) Komitety do spraw samorządowych i instytucji oszczędnościowych.

Art. 15. Prezesa Banku, który jest przewodniczącym Rady Nadzorczej, powołuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony przez Ministra Skarbu na okres pięciu lat.

Art. 16. Prezes nie może być równocześnie posłem lub senatorem, ani też sprawować żadnego płatnego, państwowego, komunalnego lub prywatnego urzędu, ani należeć do organów kierowniczych lub nadzorczych jakiegokolwiek przedsiębiorstwa. Ograniczenie to nie dotyczy brania udziału w Radzie Banku Polskiego oraz w radach i komisjach rewizyjnych tych przedsiębiorstw, w których udział Banku zostanie w myśl art. 11 uznany za potrzebny. Prezes winien posiadać zdolność do działań prawnych i pełnię praw

obywatelskich. Wynagrodzenie za sprawowanie powyższych obowiązków będzie wyznaczone przez Radę Ministrów.

Art. 17. Rada Nadzorcza składa się z Prezesa i z 9 do 15 członków.

Dziewięciu członków powołuje i zwalnia Minister Skarbu, pozostałych sześciu członków powołują samorządy lub ich związki, w miarę deklarowania w sposób oznaczony statutem wpłat na kapitał zakładowy Banku w granicach ich maksymalnego udziału w tym kapitale.

Poszczególne samorząd względnie związek kilku samorządów lub ich przedsiębiorstw, których udział w kapitale zakładowym łącznie zadeklarowany wynosi 1/3 część łącznego udziału Państwa i przedsiębiorstw państwowych mają prawo do powołania jednego członka Rady Nadzorczej.

• ile udziałowcy samorządowi nie przedstawia wogóle lub przedstawia nie wszystkich kandydatów na członków Rady w ciągu sześciu tygodni od dnia wezwania do przedstawienia, przysługuje Ministrowi Skarbu prawo nominacji ich z pośród przedstawicieli samorządu.

Wszyscy członkowie Rady są powoływani na przeciąg trzech lat.

Członkowie Rady winni posiadać pełną zdolność prawną i pełnię praw obywatelskich. Nie mogą oni być posłami i senatorami. Ograniczenie to nie stosuje się do członków z ramienia samorządów i ich związków powołanych do Rady na pierwsze trzy lata działalności Banku.

Bank może zacząć swą działalność po powołaniu dziewięciu członków Rady.

Prezes Banku winien badać, czy powołani członkowie Rady odpowiadają wymogom niniejszego rozporządzenia i odrzucać powołanych, nieodpowiadających tym wymogom.

Art. 18. Skład personelu Dyrekcji mianuje Prezes Banku na zasadzie uchwały Rady Nadzorczej, a zatwierdza Minister Skarbu. Rada też określa ilość dyrektorów i ich zastępców. Do członków Dyrekcji stosują się postanowienia art. 16 niniejszego rozporządzenia, za wyjątkiem udziału ich w Radzie Banku Polskiego.

Art. 19. Komisja Rewizyjna składa się z pięciu członków, mianowanych przez władze, które określi statut.

Art. 20. Zwierzchni nadzór nad Bankiem wykonuje Minister Skarbu, który ma prawo mianować Komisarza Rządowego.

Art. 21. Minister Skarbu powoła Komitet Organizacyjny Banku.

Komitetowi Organizacyjnemu powierza się szczegółowe opracowanie statutu i przeprowadzenie wszystkich czynności przygotowawczych, potrzebnych do uruchomienia Banku.

Art. 22. W szczególności będzie zadaniem Komitetu Organizacyjnego:

- a) przeprowadzić oszacowanie aktywów i pasywów Banków Państwowych, wymienionych w art. 1-ym niniejszego rozporządzenia, w celu ustalenia kapitału zakładowego;

- b) przeprowadzić czynności przygotowawcze w sprawie wciągnięcia do Banku samorządów i ich związków;

- c) czuwać nad tem, aby powyżej wymienione Banki Państwowe już obecnie zastosowały swoją działalność do zasad, zawartych w niniejszym rozporządzeniu względnie w statucie Banku, który będzie ogłoszony, w szczególności by nie rozpoczynały nowych czynności, które nie mieszczą się w ramach niniejszego rozporządzenia względnie statutu.

Art. 23. Bank może rozpocząć swą działalność z chwilą ogłoszenia statutu Banku przez Ministra Skarbu i mianowania władz Banku.

Z chwilą rozpoczęcia działalności Banku, podlegające fuzjonowaniu instytucje kredytowe wyżej wymienione przechodzą w stan likwidacji, którą przeprowadzi Bank.

Art. 24. Wykonanie powyższego rozporządzenia powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 25. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, w miejsce rozporządzenia z dnia 17 kwietnia 1924 roku o połączeniu (fuzji) państwowych instytucji kredytowych w Bank Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. R. P. № 36, poz. 382), które się niniejszym uchyla.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*
Prezes Rady Ministrów
i Minister Skarbu: *W. Grabski*